

OSTRAVSKÁ UNIVERZITA V OSTRAVĚ

FILOZOFICKÁ FAKULTA
KATEDRA GERMANISTIKY

701 03 OSTRAVA, REÁLNÍ 5
Tel.: 00420 597091931 FAX: 00420 596113009

OPONENTSKÝ POSUDEK DIZERTAČNÍ PRÁCE

Pracoviště:	Univerzita Karlova, Filozofická fakulta Ústav českého jazyka a teorie komunikace
Obor:	Didaktika konkrétního jazyka
Program:	Doktorský studijní program
Název práce:	Využití Feuersteinova instrumentálního obohacování pro rozvoj čtenářských strategií dospívajících s dyslexií
Autorka práce:	Mgr. Hana Burešová
Vedoucí práce:	doc. PhDr. Lucie Saicová Římalová, Ph.D.
Oponentka:	doc. PhDr. Pavla Zajícová, Ph.D.
Pracoviště:	Ostravská univerzita

Předložená dizertační práce paní Mgr. Hany Burešové (dále *autorka*) má 181 stran, z toho 133 (dle obsahu 135) stran autorského textu a 27 stran paratextu (mj. abstrakt, obsah, seznam zkratk, seznam zdrojů). Součástí práce je 6 příloh na 21 (dle obsahu 19) stranách. Využitá odborná literatura (seznam na stranách 144–155, dle obsahu 146–157) čítá 4 primární zdroje, dále 132 sekundárních zdrojů tištěných a 9 elektronických a 11 odkazů na legislativní dokumenty MŠMT. Autorský text je doprovázen grafickými zobrazeními převzatými i vlastními – obrázky, tabulkami, schémata.

Práce si klade a řeší otázku, jak a s jakými výsledky lze rozvíjet čtenářské strategie, dovednosti, kompetence a sebepojetí dospívajících žáků s diagnózou *dyslexie* v intencích metody, postupů a nástrojů *Feuersteinova instrumentálního obohacování*.

Má celkově přesvědčivou úroveň, a to s ohledem na relevanci kladené otázky, orientaci autorky v odborném a výzkumném kontextu, úroveň jejího uvažování, ukotvenost tématu v odborné literatuře, strukturu realizačních kroků, provázanost teoretické a empirické části textu, obsahový záběr a poznatkovou náplň a v neposlední řadě s ohledem na formu – odborné a přitom čtivé jazykové vyjadřování, layout, grafickou úpravu, typografii, doprovodná grafická zobrazení.

Struktura a argumentace

Autorka promyšleně buduje strukturu teoretické kapitoly od výchozího tématu, jímž jsou *specifické poruchy učení a dyslexie dospívajících včetně reedukace a kompenzace*, přes funkční rozlišení transmisivních, kognitivních, konstruktivistických přístupů k učení a analýzu vybraných aspektů čtení až k charakteristice konceptu *Feuersteinova instrumentálního obohacování*, z něhož posléze čerpá podněty pro svůj výzkum.

Autorský text je kultivovaný a vyznačuje se logickou výstavbou. Z popisu přípravy i realizace předvýzkumných kroků a samotného výzkumu – včetně popisu obtíží a jejich řešení – je zřejmé, že autorka se velmi dobře orientuje ve složitém kontextu teoretickém i výzkumném, vychází z potřeb vzdělávání v ČR a v této souvislosti navazuje na dosavadní recepci Feuersteinova konceptu. Na základě znalosti výsledků dosavadního výzkumu rozvrhuje vlastní výzkum. Své výzkumné kroky průběžně a přesvědčivě zdůvodňuje.

Formální úroveň práce

Také s ohledem na formální aspekty má práce velmi dobrou úroveň. Zvolená grafická úprava je přehledná a je v průběhu celého textu, resp. ve všech aspektech jednotná.

Uvádím následující drobné výhrady:

- Poněkud rušivě na mne působí dlouhé citáty, jež jsou sice vyznačeny uvozovkami a kurzívou, nejsou však od ostatního textu oddělovány mezerou a nejsou odsazovány. Mnohým z nich by navíc prospěla zkracující parafráze nebo heslovité zestručnění.
- Z čtenářského hlediska by text dizertace mohl být na některých místech snáze čitelný, kdyby souvislé pasáže obsahující výčty faktorů či aspektů byly častěji prezentovány v bodech, např. jako na stranách 64, 65. Tento způsob zpřehlednění textu se mi jeví jako vhodnější než autorkou zvolené používání tučného písma, jež je v odborné literatuře věnované čtení s porozuměním považováno za dvojsečné: Zvýrazňování klíčových slov může odvádět pozornost od přesných souvislostí.
- Výzkumné otázky a hypotézy se v částečně modifikovaném znění či pořadí opakují třikrát na stranách 68, 70, 71.

Práce s prameny

Práce s prameny má standardní úroveň.

Vlastní přínos

Za cenný a příkladný považuji již popis cesty, již autorka dizertace před realizací výzkumu ušla – co vše se naučila, vybrala, překonala, jak se rozhodovala. Pro práci s výzkumným vzorkem dyslektických žáků dle metody *Feuersteinova instrumentálního obohacování* vytvořila vlastní pracovní materiály. Sled autorčiných výzkumných kroků je promyšlený a značně komplexní (přehled je uveden na straně 74). Informační hodnota zjištěných skutečností týkajících se problematiky dyslexie v české škole je vysoká. Vysoce hodnotné jsou pak poznatky a výzkumné výsledky vyplývající z šesti žakovských kazuistik a z uskutečněných reedukačních postupů (shrnutí je uvedeno na stranách 125 a 126).

Teoretická kapitola a provedený výzkum poskytují cenné podněty pro vzdělávání učitelů, vyučovací praxi a tvorbu učebních materiálů.

Dotazy k obhajobě

- Jak se jmenuje onen samostatný vyučovací předmět *FIE*, o němž píšete na stranách 55 nebo 57? Jmenuje se *FIE*?
- Jak byste charakterizovala místo, jaké zaujímá v postupech instrumentálního obohacování dle Feuersteina a ve Vaší konceptualizaci těchto postupů *učení učit se sociálním a emocionálním strategiím*?

Závěr

Blahopřeji paní Mgr. Burešové k vykonané práci, již právě předkládá k obhajobě v podobě dizertace, a k výsledkům jejího výzkumu.

Předložená dizertační práce jednoznačně splňuje požadavky kladené na dizertační práci. Doporučuji ji k obhajobě s návrhem klasifikace *prospěla*.

31. května 2017

Pavla Zajícová